

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. F.

przeciwko J.(...) sp. j. w Ż.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lipca 2008 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w W. X
Wydział Gospodarczy postanowieniem z dnia 5 maja 2008 r., sygn. akt X Ga (...),

"Czy apelacja wniesiona przez przedsiębiorcę w sprawie gospodarczej, która nie została opłacona przy wniesieniu tego pisma do sądu, powinna podlegać odrzuceniu na podstawie art. 130² § 4 k.p.c. w zw. z art. 130 § 3 k.p.c. także po wejściu w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2007 r., sygn. akt P 39/06 (Dz. U. z 2007 r. Nr 247, poz. 1845)?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Powódka A. F., w pozwie skierowanym w dniu 10 sierpnia 2006 r. przeciwko J.(...) sp. j. w Ż., wniosła o zawarcie umowy przyrzeczonej sprzedaży nieruchomości położonej w Ż. przy ul. K.

Sąd Rejonowy - Sąd Gospodarczy w P. postanowieniem z dnia 7 września 2006 r. zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości, a następnie wyrokiem z dnia 24 września 2007 r. oddalił powództwo.

Powódka wniosła w przepisany terminie apelację, z tym że przy jej wniesieniu nie uiściła opłaty podstawowej przewidzianej w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123 – dalej: „ustawa nowelizująca”), mającym zastosowanie w niniejszej sprawie ze względu na regulację zawartą w art. 2 ustawy nowelizującej. W wykonaniu zarządzenia przewodniczącego z dnia 26 października 2007 r. została wezwana do uiszczenia należnej opłaty podstawowej w kwocie 30 zł i opłatę tę uiściła w dniu 2 listopada 2007 r. Po doręczeniu apelacji stronie przeciwnej Sąd Rejonowy przedstawił akta sprawy Sądowi Okręgowemu w W.

W toku postępowania wstępnego, przy dokonywaniu kontroli zachowania wymagań formalnych, Sąd Okręgowy powziął wątpliwości co do dopuszczalności zastosowania w niniejszej sprawie art. 130² § 4 w związku z art. 130² § 3 k.p.c. Stwierdził, że powódka miała status przedsiębiorcy i nie uiściła przy wniesieniu apelacji opłaty podstawowej, którą – zgodnie z art. 14 ust. 2 u.k.s.c. w związku z art. 2 ustawy nowelizującej – obowiązana była wnieść bez uprzedniego wezwania, ponieważ jest to opłata w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. Skoro powódka uchybiła temu obowiązkowi, to wniesiona apelacja powinna ulegać odrzuceniu przez Sąd pierwszej instancji, bez wzywania do uiszczenia należnej opłaty. Sądowi Okręgowemu nasunęły się jednak wątpliwości z tego powodu, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2007 r., P 39/06, art. 130² § 4 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 494 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim w postępowaniu w sprawach gospodarczych przewidują, że sąd odrzuca nieopłacone zarzuty od nakazu zapłaty, wniesione przez przedsiębiorcę niereprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego, bez uprzedniego wezwania do uiszczenia należnej opłaty, zostały uznane za niezgodne z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji (Dz. U. z 2007 r. Nr 247, poz. 1845). Wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczy wprawdzie art. 130² § 4 zdanie pierwsze k.p.c. tylko w zakresie odnoszącym się do zarzutów od nakazu zapłaty, można jednak przyjąć – stwierdził Sąd Okręgowy – że konstytucyjność art. 130² § 3 k.p.c. została już dostatecznie podważona, co powinno prowadzić do niestosowania tego

przepisu także w odniesieniu do apelacji. Uznając, że w sprawie wyłoniło się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, Sąd Okręgowy przedstawił je Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia w trybie art. 390 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wątpliwości Sądu Okręgowego ujęte w pytaniu: „Czy apelacja wniesiona przez przedsiębiorcę w sprawie gospodarczej, która nie została opłacona przy wniesieniu tego pisma do sądu, powinna podlegać odrzuceniu na podstawie art. 130² § 4 w zw. z art. 130 § 3 k.p.c. także po wejściu w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 grudnia 2007 r., sygn. akt P 39/06 (Dz. U. Nr 247, poz. 1845)?” sprowadzają się w istocie do oceny zgodności z Konstytucją art. 130² § 4 w związku z art. 130² § 3 k.p.c. w zakresie, w jakim w postępowaniu w sprawach gospodarczych przewidują, że sąd odrzuca nieopłacone środki odwoławcze, wniesione przez przedsiębiorcę niereprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego, bez uprzedniego wezwania do uiszczenia należnej opłaty. Nie ulega bowiem wątpliwości, że powołanie w treści pytania art. 130 § 3 k.p.c. stanowi oczywistą omyłkę.

Zgodnie z art. 188 w związku z art. 7 Konstytucji, orzekanie o konstytucyjności obowiązującego ustawodawstwa należy do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego. Stanowisko takie konsekwentnie prezentuje w swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., P 4/99, OTK 2001, nr 1, poz. 5 oraz z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256), dominuje ono także w nauce prawa i coraz silniej zarysowuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2000 r., V CKN 1119/00, OSNC 2002, nr 4, poz. 49, i z dnia 18 września 2002 r., III CKN 326/01, niepubl. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2003 r., V CKN 1811/00, niepubl., z dnia 6 listopada 2003 r., II CK 184/02, niepubl. i z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 291/03, OSNC 2005 nr 4, poz. 71). Podzielając to stanowisko trzeba stwierdzić, że rozstrzygnięcie wątpliwości, którym dał wyraz Sąd Okręgowy w przedstawionym zagadnieniu prawnym, sprowadzające się w istocie do oceny konstytucyjności obowiązującego przepisu kodeksu postępowania cywilnego, nie pozostaje w gestii Sądu Najwyższego.

Poza tym trzeba zauważyć, że wyrokiem z dnia 26 czerwca 2008 r. Trybunał Konstytucyjny, w sprawie SK 20/07, orzekł, iż art. 130² § 4 zdanie pierwsze w związku z art. 130² § 3 k.p.c. w zakresie, w jakim w postępowaniu w sprawach gospodarczych przewidują, że sąd odrzuca nieopłacone środki odwoławcze lub środki zaskarżenia,

wniesione przez przedsiębiorcę niereprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego, bez uprzedniego wezwania do uiszczenia należnej opłaty, są niezgodne z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji, Wyrok, o którym mowa, wszedł w życie z dniem 10 lipca 2008 r. (zob. art. 190 ust. 3 Konstytucji; Dz.U. z 2008 r. Nr 122, poz. 796) i w sposób jednoznaczny usunął wątpliwości Sądu Okręgowego co do konstytucyjności art. 130² § 4 w związku z art. 130² § 3 k.p.c. Problem ujęty w pytaniu utracił zatem swoją doniosłość.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2025 ze zm.) odmówił podjęcia uchwały.